

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Μαδρίτη, 29.11.2018

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ
ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ
Υπουργείο Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού, Μαδρίτη, 26.11.2018

Στις 26 Νοεμβρίου το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης παρακολούθησε εν θέματι ημερίδα, την οποία διοργάνωσε ο οργανισμός ICEX, η νομική εταιρεία Garrigues, ο όμιλος εταιρειών Multinacionales por marca España και η σχολή διαπραγματεύσεων IESE, με αντικείμενο την παρουσίαση οδηγού διαπραγματεύσεων στην Ισπανία και του βαρόμετρου του κλίματος των διαπραγματεύσεων στην Ισπανία, από την οπτική του ξένου επενδυτή.

Εισαγωγικά, οι ομιλητές έκαναν μνεία στη σημασία της ισπανικής οικονομίας και του ελκυστικού περιβάλλοντος που έχει δημιουργήσει η χώρα, με σκοπό να προσελκύσει ξένους επενδυτές. Ειδικότερα, η Ισπανία αποτελεί τη δέκατη τρίτη χώρα στον κόσμο, η οποία πραγματοποιεί τις περισσότερες επενδύσεις σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, τονίστηκε ότι δημιουργήθηκαν κατά 1,5% περισσότερες επιχειρήσεις μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση στο έδαφος της Ισπανίας, ενώ ο όγκος των εξαγωγών αυτών των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 32,4%. Εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2018, οι επενδύσεις στην Ισπανία έφτασαν τα 18 εκατ. ευρώ, δηλαδή 21% περισσότερο αναλογικά με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Το ποσό των επενδύσεων για αυτή την περίοδο είναι το μεγαλύτερο που έχει καταγραφεί τα τελευταία δέκα έτη και συμπορεύεται με τη συνολική μεγέθυνση της οικονομίας της, της οποίας το ποσοστό έφθασε το 2,5%. Πρέπει να προστεθεί ότι σημειώθηκε ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας και παράλληλη αύξηση των θέσεων εργασίας. Η πλεονεκτική θέση της Ισπανίας, από κοινού με τους οικονομικούς και πολιτιστικούς δεσμούς που τρέφει με την Λατινική Αμερική, την κάνουν αρκετά ελκυστική προς τους ξένους επενδυτές.

Η Χοσέ Μαρία Παλομάρες Φερνάντες, πρόεδρος του ομίλου εταιρειών Multinacionales por marca España, αναφέρθηκε στη συνδρομή των ξένων πολυεθνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ισπανία, συνδράμοντας στην εθνική οικονομία. Συγκεκριμένα, τόνισε ότι η δραστηριοποίησή τους έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 1,4 εκατ. θέσεων εργασίας, κεφαλαίων συνολικής αξίας 500.800 εκατ. ευρώ, 11.880 θυγατρικών εταιρειών, την αύξηση των ισπανικών εξαγωγών κατά 44,5% και την αύξηση κατά 38,4% των δαπανών στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

Στη συνέχεια, η ομιλήτρια αναφέρθηκε στη διεξαγωγή έρευνας που πραγματοποιήθηκε με σκοπό την χαρτογράφηση των τομέων του ισπανικού περιβάλλοντος που είναι σημαντικότεροι για τον ξένο επενδυτή. Από τα αποτελέσματα της έρευνας, είναι εμφανές ότι οι σημαντικότεροι τομείς στην Ισπανία, στους οποίους εστιάζουν οι ξένοι επενδυτές, είναι το ανθρώπινο δυναμικό, το μέγεθος της αγοράς, οι υποδομές και η αγορά εργασίας. Ταυτόχρονα, ο τομέας των υποδομών, του μεγέθους της αγοράς, του ανθρώπινου δυναμικού και της ποιότητας της ζωής λαμβάνουν την υψηλότερη αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες στην έρευνα.

Αναλυτικότερα, οι τομείς που λαμβάνουν υψηλές αξιολογήσεις στην Ισπανία είναι πρώτον εκείνος των υποδομών, ο οποίος συμπεριλαμβάνει το σύνολο των τρένων υψηλής ταχύτητας και των αεροδρομίων, το οδικό δίκτυο, τις υπηρεσίες και τις υποδομές τηλεπικοινωνιών και δεύτερον ο τομέας της ποιότητας της ζωής. Από την άλλη πλευρά, οι μεγαλύτερες αδυναμίες που θα μπορούσαν να αποτρέψουν τον ξένο επενδυτή να επενδύσει στην Ισπανία είναι πρώτον ο τομέας της ενέργειας και συγκεκριμένα το υψηλό κόστος ηλεκτρισμού, βενζίνης, πετρελαίου και αερίου, δεύτερον ο υψηλός βαθμός γραφειοκρατίας στη λειτουργία των επιχειρήσεων και τρίτον το συνολικό μέγεθος των εθνικών δαπανών στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, το οποίο εμφανίζεται χαμηλό.

Εν συνεχεία, η ομιλήτρια έκανε αναλυτική αναφορά στους δέκα σημαντικότερους τομείς στους οποίους εστιάζουν οι ξένοι επενδυτές, προτού προβούν σε επενδύσεις στην Ισπανία. Πρώτον, ο τομέας της αγοράς εργασίας έχει λάβει υψηλή αξιολόγηση το 2018 αναλογικά με το προηγούμενο έτος, ειδικότερα σε ζητήματα που αφορούν τις συμβάσεις εργασίας, ωστόσο εξακολουθεί να έχει περιθώρια βελτίωσης και συγκεκριμένα στα ζητήματα που αφορούν την ευελιξία των εργασιακών ωραρίων. Δεύτερος τομέας υπό εξέταση ήταν εκείνος της φορολογικής ισπανικής πολιτικής. Όλες οι συνιστώσες που αφορούν τη φορολογία έχουν σημειώσει αισθητή καλυτέρευση αναλογικά με το 2017, αλλά χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης. Συγκεκριμένα, οι φόροι που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις και οι φόροι που προορίζονται για την κοινωνική ασφάλιση των πολιτών τείνουν σύμφωνα με τους ξένους επενδυτές να είναι ιδιαίτερα υψηλοί.

Το κανονιστικό περιβάλλον λαμβάνει από τις πιο χαμηλές αξιολογήσεις από τους ξένους επενδυτές. Ειδικότερα, οι επενδυτές στην Ισπανία αντιμετωπίζουν κωλύματα με τα ζητήματα γραφειοκρατίας, την αποτελεσματικότητα και την άμεση ανταπόκριση των κρατικών υπηρεσιών. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, ο τομέας των υποδομών στην Ισπανία θεωρείται ως ιδιαίτερα ανεπτυγμένος από τους ξένους επενδυτές και λαμβάνει την υψηλότερη αξιολόγηση. Τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, το οδικό σύστημα και τα τρένα υψηλής ταχύτητας συμβάλλουν σε αυτό το γεγονός. Ο τομέας του κόστους είναι ένας ακόμη που εξετάστηκε. Συγκεκριμένα, εκτός από το κόστος της ενέργειας που προαναφέρθηκε ότι θεωρείται υψηλό για τους ξένους επενδυτές, εξίσου υψηλό είναι το κόστος του τηλεφώνου, του διαδικτύου, των μεταφορών, της ενοικίασης γραφείων και των βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

Το μέγεθος της αγοράς είναι ο δεύτερος πιο σημαντικός τομέας για τους επενδυτές στην Ισπανία και λαμβάνει υψηλή αξιολόγηση, αφού θεωρείται ως αρκετά διευρυμένος και προσφέρει πολλές δυνατότητες στους ξένους επενδυτές. Αντιθέτως, ο τομέας της χρηματοδότησης, στην οποία έχουν πρόσβαση οι επενδυτές είτε προερχόμενη από το κράτος, είτε από συγκεκριμένα προγράμματα, είτε από τον τραπεζικό τομέα, αξιολογείται πολύ χαμηλά, αλλά παρόλα αυτά δεν παρουσιάζει μεγάλη σημασία για τους επενδυτές. Η ομιλήτρια συνέχισε αναφερόμενη στο ανθρώπινο δυναμικό και την ιδιαίτερη βαρύτητα που φέρει για να επιλέξει ένας επενδυτής την Ισπανία ως επενδυτικό προορισμό. Συγκεκριμένα, η λήψη των ευθυνών, η γλωσσική επάρκεια ή η δυνατότητα ταχείας εκμάθησης, λαμβάνονται υπόψη από τους επενδυτές και έχουν λάβει χαμηλή αξιολόγηση για την Ισπανία.

Η καινοτομία είναι εξίσου σημαντική για τους ξένους επενδυτές, αλλά είναι η δεύτερη στην κατάταξη που έχει λάβει κακή αξιολόγηση μετά τον τομέα της παροχής χρηματοδότησης. Ειδικότερα, η παροχή κρατικών κονδυλίων προς τον τομέα της Έρευνας και Ανάπτυξης ή η ύπαρξη επιστημονικών και τεχνολογικών πάρκων θεωρούνται ελλιπή από τους ξένους επενδυτές στην Ισπανία. Τελευταία, συνισταμένη αποτελεί εκείνη της ποιότητας ζωής, η οποία λαμβάνει πολύ υψηλές αξιολογήσεις, παρά το γεγονός ότι το κόστος ζωής παρουσιάζει περιθώρια βελτίωσης. Η ψυχαγωγία, ο πολιτισμός, η ποιότητα του τομέα της υγείας και η ύπαρξη ξένων σχολείων ενισχύουν την άποψη των επενδυτών για την υψηλή ποιότητα ζωής στην Ισπανία.

Οι προοπτικές για την πορεία των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στο ισπανικό έδαφος έχουν θετική τάση. Συγκεκριμένα, το 93% των ερωτηθέντων επιχειρήσεων δηλώνουν ότι σκοπεύουν να αυξήσουν ή έστω να διατηρήσουν τις επενδύσεις τους στο μέλλον ή τις θέσεις εργασίας. Επιπλέον, για το 2019, αναμένεται μόνο το 5% των επιχειρήσεων να μειώσουν τις θέσεις εργασίας στην Ισπανία. Για το 2019, τα στοιχεία μαρτυρούν ότι η χρηματοδότηση θα αυξηθεί από το 79% των επιχειρήσεων έναντι του 85% για το 2017 και του 91% για το 2018, ενώ το 74% των επιχειρήσεων θα συνεχίσουν να εξαγάγουν προϊόντα, χρησιμοποιώντας ως χώρα αναφοράς την Ισπανία. Μόλις το 4% σκέφτεται να τις μειώσει.

Η γεωγραφική θέση της Ισπανίας, το μέγεθος της αγοράς, το κόστος εργασίας, οι υποδομές και ο πολιτισμικός τομέας αποτελούν στοιχεία που συμβάλλουν στην προσέλκυση ξένων επενδυτών. Αντιστοίχως, η Ελλάδα μπορεί να συνεχίσει να εκμεταλλεύεται παρόμοιους τομείς, στους οποίους έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, όπως η γεωγραφική θέση της ή το μέγεθος του πολιτιστικού τομέα που φέρει, με σκοπό να τονώσει τη ξένη επενδυτική δραστηριότητα στο έδαφός της. Η γραφειοκρατία, η έλλειψη κονδυλίων ή τα υψηλά κόστη, στοιχεία που υφίστανται τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ισπανία, αποτελούν αποτρεπτικούς παράγοντες και εμπόδια που θα μπορούσαν να ξεπεραστούν και από τις δύο χώρες. Τέλος, ο τομέας των υποδομών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την εδραίωση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Καταγράφοντας την έντονη κινητικότητα και τις συνεχείς εξελίξεις σε οικονομικό και εμπορικό στη φιλοξενούσα χώρα, η Ελλάδα καλείται να συνεχίσει να βελτιώνει διαφόρους τομείς, με

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

σκοπό να καταφέρει να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της περαιτέρω συγκριτικά με άλλα κράτη και να τονώσει την οικονομία της μέσω των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.

Άλια Ν. Παπαναστασίου
Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄
Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης